

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Corpus Juris Canonici

Gregor <XIII., Papst>

Coloniae Munatianæ, 1665

1 Multant scriptorem famosi flagra libelli.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62915](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62915)

QVÆSTIO V.
Equinta verò questione in concilio Carthaginensi a III. c.7. sic invenitur definitum.
C. I. ¶ Non est ad communionem suspendendus, qui die statuta ad causam venire non potuit.

Quisquis b. Episcoporum accusatur ad Primatem provincie ipsius causam deferat accusator. Nec à communionem suspendatur, cui crimen intenditur, nisi ad causam suam dicendam, i. electorum iudicium, die statuta, literis evocatus minime occurrerit, hoc est, intra spatium mensis ex ea die, qua eum literas accepisse constiterit. Quòd si e. aliquas veras necessitatis causas probaverit, quibus eum occurrere non potuisse manifestum sit, causa sua dicenda intra alterum mensem integram habeat facultatem. Verum tardius post mensem secundum non communicet, donec purgetur. Sin autem nec ad concilium universale 2. occurrere voluerit, ut vel ibi causa ejus terminetur, ipse in se damnationis suae sententiam dixisse iudicetur. Tempore sane, quo non communicat, nec 3. in sua ecclesia, vel parochia communicet. Accusator autem ejus, si nunquam diebus causam dicendam defuerit, à communionem non removeatur. Si verò aliquando defuerit subtrahens se, restituito in communionem Episcopo, removeatur à communionem accusator: ita tamen, ut nec ipsi adimatur facultas causam peragendam, si se ad diem occurrere non noverit, d. sed non potuisse probaverit.

- 1. ¶ Electorum iudicium] Ista dua voces absunt ab editione Coloniensi conciliorum in quatuor tomis.
- 2. ¶ Universale] In concilio ipso additur, anniversarium, quod in Africano concilio c. 62. ostenditur de universali concilio Africe esse intelligendum.
- 3. ¶ Nec in sua ecclesia] Sic in ceteris conciliorum editionibus, & codice canonum, & apud ceteros collectores. Sed in editione quatuor tomorum est, nec in sua plebe communicet. Graeci, c. 19. legitur, μηδ' εν τη ιδ' αυ οικησει, μηδ' εν παροικια κοινηση. id est, neque in propria ecclesia, nec in parochia communicabit.

QVÆSTIO VI.
Sexta verò questio eodem septimo capitulo concilii Carthaginensis III. terminatur, in quo sequitur.
C. I. ¶ In civili, & proprio duntaxat negotio ad arguendum admittitur, qui in Episcoporum accusatione culpabili invenitur.

Illud e verò placuit, ut cum agere coeperit in Episcoporum iudicio, si fuerit accusatoris persona culpabilis, ad arguendum f. non admittatur, nisi proprias causas, non tamen ecclesiasticas, vel i. criminales asserere g. voluerit.

- 1. ¶ Vel criminales] Absent hoc à concilio, & ceteris collectoribus, sed retentum est ob causam, & reperitur in c. si accusatorum.
- C. II.** ¶ Propriam causam agere valet, cui accusare non licet.

Item ex concilio Carthaginensi 7. c. prope fidem.
Omibus, h. quibus accusatio denegatur, in causis propriis accusandi licentia non est deneganda.

a. Et Felix Episcopus ad Episcopos Gallie. b. Ansel. 13. c. 122. Burch. 1. c. 160. Ivo p. 5. c. 270. Pamm. 1. 4. c. 106. c. inf. 5. 9. 3. f. 2. 2. 2. d. al. voluisse. e. Anselm. 13. c. 122. Burch. ibidem. Ivo ibidem. Pamm. ibidem. f. ad accusandum, vel agendum. g. al. dicere. h. Ivo part. 16. c. 64.

C. III. ¶ In accusatione Episcoporum defensus civiliter tantum experiri poterit.

Item Felix Papa omnibus Episcopis per Gallie provincias constituitur, epistola secunda.

Si a. accusatorum persona in iudicio Episcoporum culpabiles apparuerint, ad arguendum non admittuntur, nisi proprias causas assererent, non tamen criminales, vel ecclesiasticas voluerint.

C. IV. ¶ De eodem. Item Hadrianus Papa in capitulo, c. 3.
Quòd si accusatorum persona in iudicio Episcoporum culpabiles apparuerint, ad arguendum non admittuntur, nisi proprias causas habuerint, non tamen criminales, vel ecclesiasticas.

CAUSA V.

N infamiam cuiusdam Episcopi chartula auctoris occulte confertur: tandem accusator in publicum. Episcopus autem senes literas eius, causa sua die statuta adesse non volens, procuratorem iudicis se presentavit, absq. synodali auctoritate damnatur. Demum iudicio per appellatorem remota de accusatori inimicitia Episcopus conquiritur: tandem in publico probatione defuit accusator.

- 1. Primo queritur, qua pena sit feriendus, qui in publicum bellum clanculo scribens, probare nescio quid mandavit.
- 2. Secundo, quomodo sit vocandus ad causam, anque sententiam damnationis acceptat. b.
- 3. Tertio, an per procuratorem causam suam agere valet, quo scriptum causa adesse non potest.
- 4. Quarto, an absq. synodali auctoritate sit damnandus.
- 5. Quinto, an idem aliquis habendus sit inimicus, qui in publico probatione defuit accusator.
- 6. Sexto, quomodo sit plene ferendus, qui, quod intulit, probare valet.

QVÆSTIO VII.
E prima questione Hadrianus Papa scribit in epistola, c. cap. 49. al. 30. dicens:

C. I. ¶ Flagellatur, qui scripta in alterius favorem neglexerit probare.

Qui d. in alterius famam publice i. scripturam, & verba commeliosa confinxerit, & reperitur: sed non probaverit, flagellatur: & qui ea prius innotuerumpat, si non vult auctoris facti causam incutere.

- 1. ¶ Publicè] Hadrianus, Capitulare Caroli, & Ivo ibidem in publico.
- C. II.** ¶ De eodem. Item Gregorius 1. 5. epist. 39. f. 6. c. 170.

Quidam e maligni spiritus consilio repletus, contra Castorium Notarium, ac responsum nocturno silentio in publico i. civitatis loco contestationem posuit in ejus crimine loquentem, imbutaque eorum de faciendâ pace callide contradicentem. Et qui quisquis veraciter loquitur, semetipsum innotescere non debet formidare, oportet, ut publicè exeat, & quocumque in contestatione sua loqui presumpserit, edendat. Quòd si non exierit, neque publicè confessus fuerit, quisquis ille sit, qui hoc agere presumpserit, vel consensum in tanta iniquitatis consilio præbuit, ex Dei, & Domini nostri IESU CHRISTI spiritu definnimus, ut sancti ejus corporis ac sanguinis participatione privatus sit. Si verò, quia laet, & quoniam necessitas teneri ad disciplinam f. non valet, si tanti mali conficius, etiam prohibitus, corpus ac sanguinem Domini

a. 3. q. 10. c. fin. Ivo p. 6. c. 418. b. al. excipiat. c. Cap. 1. 7. c. 361. d. Ansel. 3. c. 122. Ivo p. 4. c. 106. & p. 16. c. 17. e. Ivo p. 6. c. 381. f. al. disciplina. orig. percipere

percepere præsumit, anathematis ultione percussus sit, ut fallax, ac pessifer à sanctæ ecclesiæ corpore sit divisus. & infra. Si autem in eadem civitate egressus ad publicum potuerit docere, quæ dixit, vel certe sciens se non posse, quæ scripsit, ostendere, errorem suum fuerit, aperte confessus, Domini corporis ac sanguinis participatione non sit privatus, neque à corpore sanctæ ecclesiæ alienus exiit.

¶ Publico] Hac vox abest à manuscriptis, & originali, & hoc: sed ob casum est retenta, & in aliquo versu est glossa interlineari.

¶ Contradicentem] Quæ sequuntur usq; ad versiculum, Quod si addita sunt ex ipsa epistola, & referuntur etiam ab Iohne.

¶ Percussus sit] Antea legebatur, percutiatur: sed cum ea, quæ antecessori, ipso facto ligent, quæ ad occultum delictum referuntur, emendatum hoc est, quemadmodum multa, ex epistola ipsa. Apud Iohannem verò legitur, anathematis ultione percussus, ut fallax, &c.

C. III. ¶ Anathematizentur, qui famosi libellos in ecclesiâ ponunt.

Item in concilio Eliberitano, c. 52.

¶ Si qui inventi fuerint, famosis libellis in ecclesiâ ponere anathematizentur. Item Codicis lib. 5. titulo de famosis libellis, lege unice. Imp. Valentinianus & Valens, A. A. [¶ Si quis famosum libellum domi, sive in publico, vel quocumq; loco ignavus receperit, aut contempserit prius quàm alter inveniat, aut nulli confiteatur inventum. Sin vero non statim eadem chartulas vel corrupserit, vel igne consumpserit, sed cum earum manifestaverit, sciat se quasi auctorem huiusmodi delicti capere sententia subjugandum.] & infra. Huiusmodi autem libellos alterius opinionem non ladat.

QVÆSTIO II.

Vocatio autem ejus, qui impetitur, non semel, sed bis, & tertio per congruum spatium rationabilibus scriptis fieri debet.

C. I. ¶ Vocatio ad synodum ejus, qui impetitur, & inscriptis, & per spatium fiat congruum.

Unde Damasus Papa Stephano Archiepiscopo epist. 3. scribit, dicens.

Vocatio b ad synodum juxta decreta Patrum canonica ejus, qui impetitur, rationabilibus 1 scriptis per spatium fieri debet congruum atque canonicum: canonica ordinatione, licet venerit ad conventum quacunq; necessitate, nisi sponte voluerit, nullatenus suis respondebit insidiatoribus.

¶ Rationabilibus scriptis] In epistola Damasi loco hunc verborum legitur, tam sua presentia, quàm & scriptis, atque apocryphis: verum Anselmus, Burchardus, auctor Polycarpi, & hoc cum vulgata lectione conveniunt.

C. II. ¶ Quibus temporum spatium reus vocetur ad causam.

Item Sylvester Papa.

¶ Presenti e decreto censemus, ut in primis paternaliter d vocetur, & per septem dies expectentur, nullius ecclesiasticæ rei interdicta licentia. Hinc vero expectationi iterum addantur septem dies, interdicta ecclesiâ intrandi licentia, & omnia divina officia audiendi. Post verò addantur duo dies, quibus à pace, & communione sanctæ ecclesiæ sint suspensi. Deinde verò iterum aliis duobus diebus sub eadem expectatione deportentur. 1 Quibus uno die superaddito, o-

a Cap. l. c. 242. Poly. l. 3. tit. 21. Ansl. 3. c. 89. Ivo p. 3. c. 231. & 4. c. 114. Burch. l. 3. c. 99. b Poly. l. 3. tit. 7. Ansl. 3. c. 50. Burch. lib. 1. c. 118. Ivo p. 3. c. 266. c Poly. l. 3. tit. 3. Ansl. 3. c. 120. d al. personarum.

mini expectatione veluti jam desperata, reus mox anathematis gladio feriatur.

¶ Deporentur] Antea legebatur, expectentur. Emendatum est ex Polycarpo, Anselmo, & vetustis Gratiani exemplaribus, in quorum nonnullis hæc est glossa interlineari; id est, expectentur.

C. III. ¶ Nullus accusatus per scripta suscipiatur. Item Damasus Papa ad Episcopos Italiae, epist. 8.

¶ Relatum a est ad sedem Apostolicam, vos accusatores fratrum per scripta suscipere absque legitimo accusatore. Quod deinceps in omni terrarum orbe fieri Apostolica auctoritate prohibemus, & quod nuper factum est, absque ulla retardatione corrigere b curamus, nec c unquam prius per scripta eorum, qui accusantur, causam discutere liceat, quam per querelantium institutionem d vocati canonicè ad synodum veniant, & præsens per præsentem agnoscat veraciter, & intelligat, quæ ei obijciuntur. & infra. ¶ Leges enim sæculi accusatores præsentem exigunt, & non per scripta absentes. Unde canonica Patrum constituta non semel, sed sapissimè clariant, nec accusationes, nec testimonium e ullum per scripta posse proferre, nec de aliis negotiis quicunque testimonium dicant, nisi de his, quæ sub presentia eorum acta esse noscuntur. Similiter, & qui f alium accusare elegerit, præsens per se, & non per alium accuset, inscriptione videlicet præmissa. Neque ullus unquam iudicetur, antequam legitimos accusatores præsentem habeat, locumque defendendi accipiat ad abluenda crimina. Curandum namq; g est, ne ira quemquam subripiat, h faciaturque citius omne, quod non licet.

C. IV. ¶ Vi, aut timore ejeti, aut suis rebus expoliati ad synodum non vocentur.

Item Felix Papa II. Athanasio, & omnibus orientaliibus Episcopis, epist. prima, c. 3.

¶ Si i Primates, accusatores Episcoporum cum eis pacifice familiariter minime potuerint, tunc tempore legitimo eos ad synodum canonicè convocant, non intra angusta tempora canonicè convocent, & non prius, quàm eis per scripta significent, quid eis opponitur, ut ad responsum præparati adveniant. Nam si aut vi, aut timore ejeti, aut suis rebus expoliati fuerint, nec canonicè vocari ad synodum possunt, nec respondere amulis debent, antequam canonicè restituantur, & sua omnia legaliter reddantur.

Hæc auctoritatibus evidentissimè datur intelligi, quod nisi quis canonicè vocatus fuerit, etiam si aliqua occasione ad synodum veniat, sui nullatenus cogitur respondere insidiatoribus. Canonica autem vocatio est, quando servato dierum interstitio, secundum auctoritatem beati Sylvestri, causa sua, literis adesse iubetur, quibus, quid ei obijciatur, auctoritate Felicis Papæ significari oportet.

QVÆSTIO III.

¶ Quod autem per procuratorem suam causam agere valeat, qui impeditus causa sua adesse non valet, auctoritate Romanæ synodi, quæ tempore Hadriani k Papæ celebrata est, probari videtur, in qua c. 5. sic statutum legitur.

C. I. ¶ Pro se legatum ad synodum mittat, quem gratia necessitas premit.

¶ Si i ægrotans fuerit Episcopus, aut aliqua eum gra-

a Ansl. 3. c. 48. Poly. l. 5. tit. 1. b corrige rogamus.] orig. c. 11. q. 3. c. eorum qui. d al. institutiones. e testimonia.] orig. f. 3. q. 9. qui accusare. g al. quoque. h al. cuiquam subrepat.] i Burch. l. 1. c. 221. Ivo p. 3. c. 331. k In cap. Hadriani, c. 5. & Felix I. epist. 2. l Poly. l. 5. tit. 3. Burch. l. 1. c. 51. Ivo p. 3. c. 16. Pann. l. 4. c. 19. 4. q. 3. c. 1000.